

Kuidas end tehinguks ette valmistada?

Tõnis Tamme

Partner, vandeadvokaat

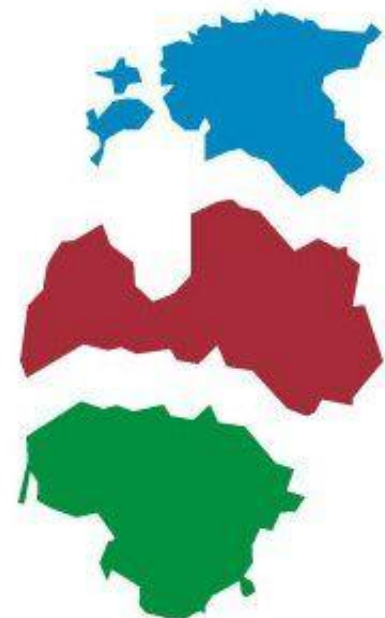
Oktoober 2018

Advokaadibüroo TRINITI:

- Fookus äriklientide nõustamisel
- Ligi 70 spetsialisti Tallinnas, Riias ja Vilniuses
- Koostööpartnerid enam kui 150-s maailma ärikeskuses ja pealinnas

-
- Tehingud ja lepingud
  - Vaidluste lahendamine
  - Kinnisvara, planeerimine ja ehitus
  - Intellektuaalomand, IT ja meedia
  - Põllumajandus
  - Piiriülene töötamine
  - Riigihanked ja riigiabi
  - EL ja konkurentsioigus
  - Taristu ja transport
  - Energeetika ja tööstus
  - jne

Rail Baltic

Negotiations for the railway joint venture between Estonia, Latvia and Lithuania

ADVISING THE SHAREHOLDERS

Study of the North Sea-Baltic TEN-T Corridor for the European Commission, DG MOVE

LEAD PARTNER OF THE ADVISORY CONSORTIUM

Foundation of the Estonian national airline by the Republic of Estonia

ADVISING THE FOUNDER

Acquisition of district heating companies in the capital Tallinn and in 6 other Estonian cities by Utilitas

ADVISING THE PURCHASER

Advice to the OMX-listed Tallinn Department Store in various M&A transactions

ADVISING THE PURCHASER

Acquisition of an Estonian IT infrastructure business of Telia by Proact Estonia

ADVISING THE PURCHASER

Purchase of a subsidiary of Hellmann by HEE Trans European Management GmbH

ADVISING THE PURCHASER

Sale of Arctic Sport fitness clubs to the Lithuanian UAB Impuls LTU

ADVISING THE SELLER

90 MEUR acquisition of 85% shares in a CHP in the capital Tallinn by Utilitas

ADVISING THE PURCHASER

Privatization of an Estonian IT company Andmevara Ltd by the publicly listed INVL Technology

ADVISING THE PURCHASER

Advising AS Amalfi in a €160 million real estate development in Tallinn City Harbour

ADVISING THE INVESTOR

€160 million sale of majority ownership in Estonian Railways Ltd to the Republic of Estonia

ADVISING THE SELLER

Müüjapoolne ettevalmistus:

- Mõelda veelkord läbi, kas ja miks müüa?
- Eelanalüüs ja teadlik valik, kellele ja kuidas ettevõtet müügiks pakkuda
- Valideerida müügihind ja -viis nõustaja/asjatundjaga
- „Kodu korda“ ehk korrastada ettevõtte bilanss, dokumentatsioon ja protsessid. Müüjapoolne DD?
- Koosta oma tehingutiim (omanik/juhtkond/nõustajad) ja lepi kokku rollid

---

Ostjapoolne kodutöö:

- Kas ja mida omandada?
  - Audit: õiguslik, finants, tehniline, äriine, keskkonnaalane DD, jne
  - Ol. olev äriühing, *holding*, ettevõte/käitis, uus ja „puhas“ ühing
- Kuidas osta?
  - Oma äriühingusse, uude tütarühingusse, SPV
- Mis hinna(valemi)ga osta?
  - fiks. hind, EBITDA kordaja, järgmise aasta tulemused (*earn-out*)
- Kuidas tehingut finantseerida?
  - omakapital, pangalaen, võlakirjad, kapitaliemissioon, järelmaks
- Meeskond läbirääkimisteks ning ülevõtmiseks
  - tehingujärgne tegevuskava, s.h kes läheb realselt omandatud ettevõttesse igapäevaselt ostja plaane ellu viima?

Mis juhtub *post-closing* ehk pärast tehingu teostamist:

- Esindusõiguste ja aruandluse kontrolli alla võtmine
- Kuidas motiveerida juhtkond ja võtmeisikud?
- Omandatud ettevõtte integreerimine olemasoleva(te) äri(de)ga
- Organisatsioonikultuuride ühendamise, ülevõtmine või uue tekitamine?
- **1+1=?** ehk ühinemise sünergiate leidmine ja rakendamine
- Igapäevane äritegevus!

Miks tehingud ebaõnnestuvad?

- Olulised asjaolud jäävad ostjapoolse tähelepanuta või müüja poolt avaldamata
- Riske liialdatakse/alahinnatakse, riskianalüüs ei päädi sisulise teadvustamise ja maandamisega
- Potentsiaalsed tehinguriskid/kohustused ületavad lepingupoolte taluvuspiiri
- Olulised otsused jäävad tegemata (või venivad)

3 soovitus hea tehingu ettevalmistamiseks:

- Alustage läbirääkimiste põhimõtete ja protsessi kokkuleppes poolte vahel (NDA, vms)
  - Mõlemapoolne konfidentsiaalsuskohustus, ligipääs olulisele infole e Due Diligence, tähtajad, eksklusiivsuseperiood
- Saavutage põhimõtteline eelkokkulepe tehingu oluliste eelduste ja sisuliste tingimuste osas
  - Kavatsuste protokoll, Letter of Intent - Lol, Memorandum of Understanding - MoU, Heads of Terms - HoT, vms
- Kaasake lepingudokumentide koostamiseks spetsialistid ja varuge läbirääkimiste tarvis piisavalt aega
  - Osade/aktsiate ostu-müügileping, ühinemisleping, märkimisleping, optsoonileping, aktsionäride/osanike vaheline leping, laenuleping, pandi- või käendusleping, juhatuse liikme leping, jne

Edukaid tehinguid!

www.triniti.ee

Tõnis Tamme

Vandeadvokaat

Partner, Tallinn

Tonis.Tamme@triniti.ee

